

Кафедра української філології та суспільних наук

“

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Українська правнича мова

Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Галузь знань:	29 Міжнародні відносини
Спеціальність:	293 Міжнародне право
Освітня програма:	Міжнародне право
Статус дисципліни:	вибіркова
Мова навчання:	українська

Українська правнича мова: робоча програма для підготовки фахівців **III курсу** першого рівня вищої освіти Бакалавр з галузі знань 29 Міжнародні відносини за спеціальністю 293 Міжнародне право. Київ: Академія адвокатури України, 2020. 15 с.

Розробник:

Конончук Тетяна Іванівна, кандидат філологічних наук, доцент, завідувачка і професор кафедри української філології та суспільних наук

Робочу програму навчальної дисципліни обговорено та схвалено на засіданні кафедри української філології та суспільних наук Протокол № 1 від 3 вересня 2020 року

Схвалено Науково-методичною радою Академії адвокатури України

Голова НМР професор Гончаренко С.В.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 29 Міжнародні відносини	Обов'язкова
Модулів – 2	Спеціальність 293 Міжнародне право	Рік підготовки:
Змістових модулів – 4		3-й
		Семестр
Загальна кількість годин – 90		6-й
	Лекції	
Аудиторних* годин для денної форми навчання – 30, самостійної роботи студента – 60	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	10 год.
		Практичні, семінарські
		20 год.
		Лабораторні
		Самостійна робота
		60 год.
		Форма контролю: залік

* В умовах карантину аудиторні заняття та усна форма контролю здійснюються із застосуванням технології відеоконференцз'язку на платформі *Google Workspace for Education* із забезпеченням надійної автентифікації студентів.

2. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ (КОМПЕТЕНТНОСТІ) ДИСЦИПЛІНИ, ЇЇ МІСЦЕ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Мета навчальної дисципліни – сформувати компетентності про можливості української правничої мови, про особливості її функціонування в професійній діяльності правника, закріпити вміння використання юридичної термінології, коректно складати правничу документацію.

Відповідно до **освітньої програми**, вивчення дисципліни “Українська правнича мова” сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності	ЗК-1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК-2 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, застосовувати знання у практичних ситуаціях, знання та розуміння професійної діяльності. ЗК-3 Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.
--------------------------------	--

	ЗК-4 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації, в тому числі «великих даних» (big data), з різних джерел із дотриманням етичних та правових норм у поєднанні з навичками використання новітніх інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК-5 Здатність працювати як автономно, так і у команді, здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК-6 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права (у тому числі міжнародного права), його місця у загальній системі знань про природу і суспільство. ЗК-7 Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина. ЗК-8 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), соціально відповідально та свідомо. ЗК-9 Цінування та повага різноманітності і мультикультурності, здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми. ЗК-10 Здатність діяти у навчальних і професійних ситуаціях відповідно до принципів академічної доброчесності та професійної етики, а також оцінювати поведінку інших із цих позицій.
Фахові компетентності	ФК-1 Здатність розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, форми та способи їх реалізації, типи та види міжнародних акторів, їх роль в сучасних міжнародних відносинах та міжнародній політиці. ФК-2 Здатність використовувати базові методи дослідження держави і права при виконанні професійних задач, встановлювати історичний контекст норм і режимів, формулювати юридичні питання в абстрактно-теоретичному рівні. ФК-6 Здатність передбачати юридичні ризики, пов’язані з множинністю правових систем і юрисдикцій. ФК-7 Уміння працювати з міжнародними документами: договорами, актами міжнародних організацій тощо, — здійснювати юридичний аналіз та юридичну кваліфікацію явищ міжнародного життя на основі міжнародно-правових норм, аналізувати їхній характер і юридичний статус, складати проекти й супровідну документацію українською й іноземними мовами, у співпраці з компетентними фахівцями готувати справи до розгляду в українських, закордонних, міжнародних судах і арбітражах. ФК-9 Здатність виконувати стандартні обов’язки в складі юридичної служби органів, організацій, підприємств, зокрема приватної юридичної практики відповідально та з розумінням етичних аспектів юридичної роботи. ФК-11 Уміння дотримуватися основних норм дипломатичного та

	ділового етикету, здатність враховувати фундаментальні особливості культури та менталітету представників іноземних держав. ФК-13 Спроможність усно та письмово викладати правові обґрунтування та висновки з дотриманням процесуальних форм документів, а також готовність здійснювати презентацію таких матеріалів. ФК-15 Здатність виконувати якісний письмовий переклад з іноземної мови та на іноземну мову наукових, офіційно-ділових, нормативних та інших текстів за предметною областю. ФК-17 Уміння самостійно здійснювати наукові дослідження актуальних проблем міжнародного права, визначати наукові проблеми, нерозроблені або недостатньо розроблені у відповідних науках та міждисциплінарних дослідженнях, готувати наукові тексти про проміжні та кінцеві результати досліджень, готувати та здійснювати публічну апробацію результатів досліджень.
--	---

Завдання навчальної дисципліни – формувати у студентів уміння правильно користуватися юридичною термінологією, аналізувати коректність її вживання у правничому тексті; донести поняття правничої комунікації, навчити аналізувати характерні для неї специфічні мовні бар'єри та грамотно їх усувати; сприяти підвищенню професійної мовленнєвої культури юриста; сформувати навички перевірки тексту правничого документа.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль І.

Змістовий модуль 1. Юридична термінологія в системі термінознавства

Тема 1. Юридична термінологія в системі національної термінології.

Тема 2. Наукові засади вивчення термінології права.

Тема 3. Походження і розвиток української правничої термінології.

Тема 4. Юридичні терміни в системі сучасного термінознавства.

Тема 5. Особливості побудови термінологічних словосполучень.

Тема 6. Особливості опрацювання юридичних термінів у лексикографічних джерелах.

Змістовий модуль 2. Семантико-словотвірні характеристики юридичної термінології

Тема 7. Генетична характеристика української правничої термінології.

Тема 8. Функціонально-стилістична характеристика юридичних термінів.

Тема 9. Словотвірна характеристика юридичної термінології.

Тема 10. Семантична характеристика юридичної термінології.

Тема 11. Труднощі терміновживання в правничому мовленні.

Модуль II.

Змістовий модуль 3. Правнича мова як підсистема національної мови

Тема 1. Правнича мова як функціональна підсистема загальнонаціональної мови.

Тема 2. Термінологічний фонд правничої мови.

Тема 3. Наукові засади правничої лінгвістики.

Тема 4. Методика комплексного аналізу правничих текстів.

Тема 5. Ключові поняття й терміни правничої мови.

Тема 6. Мова і стиль законодавчих актів.

Змістовий модуль 4. Лінгвістичний аналіз правничих текстів

Тема 7. Мовні аспекти законотворчості.

Тема 8. Редакторський аналіз і лінгвістична експертиза законопроектів.

Тема 9. Мова міжнародно-правових актів і проблеми перекладу.

Тема 10. Мова судово-процесуальних документів.

Тема 11. Мова адміністративно-юридичної документації.

Тема 12. Мова юридичної науки.

Тема 13. Мова правової публіцистики.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усьог о	у тому числі				
		л	с/п	лаб	Інд	СРС
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Юридична термінологія в системі термінознавства.						
Тема 1. Юридична термінологія в системі національної термінології.	7	2	0	-	-	5
Тема 2. Наукові засади вивчення термінології права.	9	2	2	-	-	5
Тема 3. Походження і розвиток української правничої термінології.	9	2	2	-	-	5
Тема 4. Юридичні терміни в системі сучасного термінознавства.	7	0	2	-	-	5
Тема 5. Особливості побудови термінологічних словосполучень.	7	0	2	-	-	5
Тема 6. Особливості опрацювання юридичних термінів у лексикографічних джерелах.	7	0	2	-	-	5
Разом за змістовим модулем 1	46	6	10	-	-	30
Змістовий модуль 2. Семантико-словотвірні характеристики юридичної термінології						
Тема 7. Генетична характеристика української правничої термінології.	10	2	2	-	-	6
Тема 8. Функціонально-стилістична характеристика юридичних термінів.	8	0	2	-	-	6

Тема 9. Словотвірна характеристика юридичної термінології.	8	0	2	-	-	6
Тема 10. Семантична характеристика юридичної термінології.	10	2	2	-	-	6
Тема 11. Труднощі терміновживання в правничому мовленні.	8	0	2	-	-	6
Разом за змістовим модулем 2	44	4	10	-	-	30
Змістовий модуль 3. Правнича мова як підсистема національної мови						
Тема 1. Правнича мова як функціональна підсистема загальнонаціональної мови.	7	2	0	-	-	5
Тема 2. Термінологічний фонд правничої мови.	9	2	2	-	-	5
Тема 3. Наукові засади правничої лінгвістики.	9	2	2	-	-	5
Тема 4. Методика комплексного аналізу правничих текстів.	7	0	2	-	-	5
Тема 5. Ключові поняття й терміни правничої мови.	7	0	2	-	-	5
Тема 6. Мова і стиль законодавчих актів.	7	0	2	-	-	5
Разом за змістовим модулем 3	46	6	10	-	-	30
Змістовий модуль 4. Лінгвістичний аналіз правничих текстів						
Тема 7. Мовні аспекти законотворчості.	6	2	0	-	-	4
Тема 8. Редакторський аналіз і лінгвістична експертиза законопроектів.	6	0	2	-	-	4
Тема 9. Мова міжнародно-правових актів і проблеми перекладу.	8	2	2	-	-	4
Тема 10. Мова судово-процесуальних документів.	6	0	2	-	-	4
Тема 11. Мова адміністративно-юридичної документації.	6	0	2	-	-	4
Тема 12. Мова юридичної науки.	5	0	0	-	-	5
Тема 13. Мова правової публіцистики.	7	0	2	-	-	5

<i>Усього годин</i>	44	4	10	-	-	30

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

- Заняття 1. Фахове мовлення правника.
- Заняття 2. Українська правнича документація: діахронний аспект.
- Заняття 3. Класифікація ділових правничих документів.
- Заняття 4. Ознаки законодавчого підстилю та правила оформлення нормативних актів.
- Заняття 5. Термінологія як основа правничої документації.
- Заняття 6. Юридична лексикографія.
- Заняття 7. Мовленнєвий етикет у правничій практиці.
- Заняття 8. Характеристика правничих термінів у словниках різних типів.
- Заняття 9. Семантика і дефініції термінів права.
- Заняття 10. Функціонально-стилістична характеристика юридичних термінів.
- Заняття 11. Труднощі терміновживання.
- Заняття 12. Термінолексика в науковій літературі.
- Заняття 13. Термінолексика в науково-популярній літературі.
- Заняття 14. Термінолексика в публіцистичних текстах.
- Заняття 15. Термінолексика в художніх текстах.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Теми самостійних робіт	Кількість годин
1	Стильова природа правничого мовлення.	15
2	Норми усного та писемного мовлення юриста.	15
3	Лексика та фразеологія правничого мовлення. Лінгвістична експертиза правничих документів.	15
4	Семантика і дефініції термінів права	15
5	Ненормативні слововживання в юридичному мовленні	15
6	Застаріла термінолексика в юридичній мові	15
7	Однозначні та багатозначні терміни права	15
8	Недоліки й помилки в юридичному мовленні	15
	<i>Разом:</i>	120

Самостійною роботою передбачено також: укладання індивідуальних фахових словників; оволодіння методикою комплексного лінгвістичного аналізу термінологічних одиниць, оцінку термінів за різними параметрами, розв'язання труднощів терміновживання; укладання юридичних документів, їх мовно-термінологічний аналіз; редагування, переклад, лінгвістичну експертизу документів;

7. ПРИКЛАД ТИПІВ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

Тема 1: добір теоретичного матеріалу для самостійного вивчення, аналіз письмових зразків правничого мовлення (ознаки стилю, вимоги до єдності стилю).

Тема 2: добір аудіо- та відеоматеріалів для аналізу правничого мовлення з точки зору дотримання усних та писемних норм українського літературного мовлення; аналіз зразків правничого мовлення з точки зору нормативності.

Тема 3: добір правничих документів для мовностилістичного корегування (перевага надається документам, які найчастіше використовуються у повсякденному обігу юриста-практика), складання правничих коментарів до випадків некоректного складання основних юридичних документів.

8. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

I. Проведіть лінгвістичну експертизу наведеного правничого документа:

ПІДПИСКА про невиїзд

м. Львів

20 березня 2017 р.

Я, Сліпцов Іван Іванович, проживаю у м. Львові по вул. Зеленій 5, кв. 55, даю цю підписку слідчому слідчого відділу Шевченківського районного управління головного управління МВС України у м. Львові лейтенанту міліції Сідельникову І.І. про те, що зобов'язуюсь до закінчення попереднього слідства та суду по кримінальній справі з обвинувачення мене у скоєнні злочину, передбаченого ч. 1 ст. 140 КК України, не відлучатись з місця постійного проживання або з місця тимчасового перебування без дозволу слідчого.

Мені оголошено, що у разі порушення даною мною підписки про не виїзд вона може бути замінена відповідно до ст. 151 КПК України більш суворішим запобіжним заходом.

Обвинувачений /...../

І.І.Сліпцов

Підписку відібрав слідчий
лейтенант міліції

II. Поставте числівники у правильній відмінковій формі і запишіть їх словами:

1. Кут кидання під час стрільби в повітря залежить від початкової швидкості, маси й форми кулі і може знаходитись у межах від 28 до 55 м. 2. На митниці затримані 2 вантажні машини із 78 тонами м'ясного фаршу сумнівної якості. 3. При зміщенні вбік на 1 мм середня точка влучення під час стрільби на 100 м з автомата зміщується на 26 см. 4. Відстань до постаті була десь у межах 200 метрів. 5. Стрілець пробіг більше 77 метрів. 6. Вогневий рубіж змінюється до 25-метрової позначки. 8. Рекордна кількість справ – це ті, які свідчать про ухилення від сплати податків: близько 370, з них в особливо великих розмірах – близько 70. 9. Акціонерне товариство відвантажило продукції на 35 888 000 грн та 1 816 000 грн, а після її реалізації кошти були переказані на розрахункові рахунки.

III. Знайдіть випадки невиправданого вживання у наведених реченнях мовних штамів та канцеляризмів. Виправте текст, якщо є й інші недоліки:

1. Черговий халатно відноситься до своїх обов'язків. 2. У зв'язку з безконтрольністю і безвідповідальністю з боку керівників фірми до цього часу не передані суду бухгалтер, касир, винні в систематичних розтратах. 3. Необхідно поставити питання про посилення викорінення явищ негативних злочинних проявів. 4. Міроприємства по знешкодженню злочинної групи ще не утверджені. 5. Величезну роль у вирішенні питання подолання промахів у досягненні успіху в боротьбі зі злочинністю відіграє особисте переосмислення ролі правоохоронця на даний час діяльності. 6. Суд заслухав справу про відшкодування шкоди, завданої громадянці С. через пошкодження посівів пшениці у зв'язку з будівництвом лінії електропередач.

IV. Перекладіть українською мовою:

1. Органы дознания, возбуждавшие дела данной категории на заре эпохи борьбы с нарушениями авторских и смежных прав, помимо горячего желания возбудить дело больше ничего не имели – ни знания предмета и объекта исследования, ни способов закрепления следов преступления, что требует от них закон. Типовая формулировка обоснования принимаемого решения такова: «Учитывая незначительное количество дисков, а также исходя из анализа финансовых оборотов корпорации «Майкрософт» (наиболее распространённая продукция, незаконно использующаяся пиратами), следствие считает, что состав преступления отсутствует». Эта формулировка определялась общей эрудицией следователя, но никак не материалами дела, а значит, не могла быть признана обоснованной.

2. Защита использует, как правило, недостатки и неполноту следствия. Основные защитные версии таковы: 1) не знал о существовании ответственности за реализацию контрафактных дисков – давно этим занимаюсь и никто не предъявлял претензий; 2) не знал, что эти диски контрафактные, так как не представлял себе, как должен выглядеть лицензионный диск; полагал, что если есть накладная на товар, то он нормальный – законный; 3) торговал в основном лицензионными дисками, среди них могли попасть случайно несколько нелегальных, которые и были изъяты при контрольной закупке. Почему в конечном итоге получилось, что большинство изъятых дисков оказалось контрафактными, не могу объяснить, так как изымались объекты ненадлежащим образом.

V. Вкажіть ряд словосполучень без помилок:

- 1) вина засудженого; визначити кінцеве покарання; обтяжуючі обставини;
- 2) найбільша межа покарання; кримінальна відповідальність; відбути покарання;
- 3) щиро покаятися; відвернена шкода; вторгнення у житло.

VI. Виправте помилки у реченнях:

1. Якщо конфіскується частина майна, суд повинен оголосити, яка саме частина майна конфіскується, або назвати предмети, що конфіскуються. 2. Позбавлення свободи встановлюється на термін від одного до п'ятнадцяти років. 3. При призначенні покарання обставинами, які його зменшують, визнаються: ...вчинення злочину внаслідок співпадання тяжких особистих, сімейних чи інших обставин. 4. При складанні покарань за сукупністю вироків сукупний строк покарання не може перевищувати найбільшого строку,

встановленого для даного виду покарання. 5. Розміри відчислень із зарплатні засудженого складанню не підлягають і обраховуються за кожним вироком самостійно.

VII. *Наведіть правильний варіант словосполучення:*

Тяжке тілесне пошкодження; захват заручників; навмисне знищення майна; примусити до вчинення злочину; сховати злочинця; добуті злочинним шляхом предмети; злочин за попереднім уговором; злочинний умисел.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Лекції, практичні заняття, робота в бібліотеці зі словниками, періодикою, підручниками з ділового мовлення, з міжнародними юридичними документами, з інтернетом.

На лекціях студенти отримують основні теоретичні відомості, а на практичних заняттях закріплюють знання, беруть участь в аналізі українського правничого мовлення професіоналів в аудіо- та відеозаписах, у перехресній перевірці знань. Особливу складову з огляду на оптимізацію навчального процесу становить самостійна робота студентів, зокрема робота в групах, виконання творчих завдань, участь у дискусіях, опрацювання різножанрових джерел.

Українська правнича мова		
Результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН-1 Мислити абстрактно й аналітично, синтезувати загальні знання насамперед із предметної галузі для досягнення цілей професійної діяльності, швидко розуміти професійні завдання, оцінювати їхню складність. Підтримувати робочі контакти з представниками різних країн і культур.	Пояснення нового матеріалу на лекціях; обговорення, усні повідомлення, дискусія під час семінарських занять, виконання завдань для самостійної роботи, лінгвістичних аналіз текстів української правничої мови різних жанрів. Активний метод: використання одночасно, наприклад, міні-лекції з рольовою грою; свідомо-практичний, в якому мова виступає як засіб комунікації.	Усні відповіді, розповідь, аудіювання, модульні контрольні роботи, залік.
ПРН-7 Скласти проекти міжнародного договору та пов'язаної документації (закону про ратифікацію, пояснювальних записок тощо) українською та іноземною мовами, скласти процесуальні документи для ведення справ у судових органах, тексти законопроектів, порівняльних таблиць, пояснювальних записок, та іншої супровідної документації до законопроектів тощо.	Пояснення нового матеріалу на лекціях; обговорення, усні повідомлення, дискусія під час семінарських занять, виконання завдань для самостійної роботи, лінгвістичних аналіз текстів української правничої мови різних жанрів.	Оцінювання усних відповідей на наперед відомі питання, перевірка завдань для самостійної роботи, написання модульних контрольних робіт, залік.
ПРН-16 Демонструвати	Пояснення нового матеріалу на лекціях; обговорення,	Оцінювання усних відповідей на наперед відомі

навички письмової та усної комунікації українською та іноземними мовами, фахово використовувати юридичну термінологію.	усні повідомлення, дискусія під час семінарських занять, виконання завдань для самостійної роботи, лінгвістичних аналіз текстів української правничої мови різних жанрів.	питання, перевірка завдань для самостійної роботи, написання модульних контрольних робіт, залік.
ПРН-18 Діяти у навчальних і професійних ситуаціях етично та свідомо, відповідно до принципів академічної доброчесності та професійної етики, розуміти власну відповідальність за свої дії як у професійному розрізі, так і в загальносоціальному.	Пояснення нового матеріалу на лекціях; обговорення, усні повідомлення, дискусія під час семінарських занять, виконання завдань для самостійної роботи, лінгвістичних аналіз текстів української правничої мови різних жанрів.	Оцінювання усних відповідей на наперед відомі питання, перевірка завдань для самостійної роботи, написання модульних контрольних робіт, залік.
ПРН-19 Самостійно приймати рішення, бути лідером, нести відповідальність за стратегічний розвиток команди.	Пояснення нового матеріалу на лекціях; обговорення, усні повідомлення, дискусія під час семінарських занять, виконання завдань для самостійної роботи, лінгвістичних аналіз текстів української правничої мови різних жанрів.	Оцінювання усних відповідей на наперед відомі питання, перевірка завдань для самостійної роботи, написання модульних контрольних робіт, залік.
ПРН-20 Усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя, дотримуватися принципів безперервного розвитку та постійного самовдосконалення; прагнути професійного зростання, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін	Пояснення нового матеріалу на лекціях; обговорення, усні повідомлення, дискусія під час семінарських занять, виконання завдань для самостійної роботи, лінгвістичних аналіз текстів української правничої мови різних жанрів.	Оцінювання усних відповідей на наперед відомі питання, перевірка завдань для самостійної роботи, написання модульних контрольних робіт, залік.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Лекції, практичні заняття, робота в бібліотеці зі словниками, періодикою, підручниками з ділового мовлення, з міжнародними юридичними документами, з інтернетом.

11. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Написання аудиторних самостійних робіт із дисципліни, поточне тестування, участь у дискусії, підсумковий заліковий контроль.

12. ЗРАЗКИ ПИТАНЬ В ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ БІЛЕТАХ

1. Функції мови в житті суспільства.
2. Функціональні стилі сучасної української мови.
3. Наукові засади вивчення термінології права.
4. Класифікація ділових правничих документів.
5. Вимоги до мовлення нормативних актів.
6. Ядро та периферія юридичної термінології.
7. Слова іншомовного походження у сучасній юридичній термінології.
8. Юридичний термін у світлі сучасного термінознавства.
9. Термінологічні словосполучення в юридичній літературі.
10. Юридична лексикографія.
11. Вимоги до змістової точності мови документів.
12. Термінологічна система права.
13. Терміни-ідентифікатори та терміни-класифікатори.
14. Методика наукового дослідження юридичної термінології.
15. Фразовий наголос у юридичному мовленні.
16. Основні правила успішного виступу перед аудиторією.
17. Судові промови.
18. Науково-практичне опрацювання юридичних термінів у лексикографії.
19. Генетична характеристика української юридичної термінології.
20. Словотвірна характеристика юридичної термінології.
21. Словотвірні продуктивні моделі в межах терміносистеми права.
22. Семантична характеристики юридичної термінології.
23. Складносурядне речення в юридичному тексті.
24. Складнопідрядне речення в юридичному тексті.
25. Безсполучникове речення в юридичному тексті.
26. Елементи суржику в правничому мовленні.
27. Фразеологія у правничій сфері.
28. Мовні штампи та канцеляризми в юридичному мовленні.
29. Тавтологія і багатослів'я.
30. Морфологічні форми іменника у правничому мовленні.
31. Функції термінів у законодавстві.
32. Творення ступенів порівняння прикметників у правничому мовленні.
33. Зміни в «Українському правописі» 2019 р..
34. Складні випадки терміновживання.
35. Порядок слів у реченні.
36. Проблема стандартизації сучасної юридичної термінології.
37. Порухення логічності у викладі правничого тексту.

38. Правовий статус державної мови в Україні.
39. Правила лінгвістичної експертизи правничих документів.
40. Методика комплексного аналізу правничих документів.
41. Дослідження правничої мови в працях сучасних лінгвістів.
42. Мова права у лексикографічних джерелах.
43. Дослідницький апарат правничої лінгвістики.
44. Моделювання синтаксису юридичної мови.
45. Методи і прийоми стилістичного аналізу юридичного тексту.
46. Сучасні вимоги до законодавчого тексту.
47. Законодавчий акт і його структура.
48. Проблема точності та однозначності в юридичному тексті.
49. Граматико-стилістичні особливості нормативних актів.
50. Типова структура дипломатичного документа.

13. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Поточне тестування та самостійна робота									Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
ЗМ 1			ЗМ 2			ЗМ 3			25	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		
10	5	10	10	5	10	10	5	10		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Підручники та посібники з українського фахового юридичного мовлення, програма та методичні рекомендації до курсу, правнича документація України для аналізу, відео- та аудіозаписи, ілюстративні матеріали.

15. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література

1. Артикуца Н.В. Мова права і юридична термінологія: навчальний посібник. – Київ: Стилос, 2004. – 278 с.
2. Артикуца Н.В. Мовно-термінологічна компетентність у професіограмі правника // Українська термінологія і сучасність: збірник наукових праць. Вип. 5. – Київ, 2003. – С. 23-29.
3. Кацавець Р., Кацавець Г. Мова у професії юриста: підручник. – Київ: Алерта, 2005. – 284 с.
4. Новий український правопис. – Київ: Центр навчальної літератури, 2020. – 282 с.
5. Новий український правопис. – Київ: Центр навчальної літератури, 2019. – 284 с.
6. Правознавство: Словник термінів: навчальний посібник / за ред.. В. Гончаренка. – Київ: Юрисконсульт, 2007. – 636 с.
7. Сучасний українсько-англійський юридичний словник / І.Борисенко, В.Саєнко, Н.Конончук, Т.Конончук. – Київ: Юрінком Інтер, 2007. – 632 с.
8. Чулінда Л.І. Українська правнича термінологія: навчальний посібник. – Київ: Магістр, 2005. – 112 с.
9. Юридичні терміни: тлумачний словник / за ред. проф. В.Гончаренка. – Київ: Либідь, 2003. – 320 с.

Допоміжна література

1. Артикуца Н.В. Мова права: методичний комплекс навчальної дисципліни. – Київ, 2002.
2. Артикуца Н.В. Правнича лінгвістика. – Київ, 2001.
3. Вісник Академії адвокатури України: право, наука, практика. – Київ: Видавн. Центр Академії адвокатури України, 2007-2019.
4. Конончук Т. Захист права людини на життя у лексичній структурі художнього слова (за повістю «Одеса-мама» Андрія М'ястківського) // Українська мова в юриспруденції: стан, проблеми, перспективи: матеріали XIV Всеукраїнської науково-практичної конференції з проблем розвитку та функціонування державної мови, 29 листопада 2018 р. – Київ, 2018. – Ч. 1. – С. 184-187.
5. Конончук Т. Право на творчість у лексичній структурі тексту (за щоденниковими записами письменника Володимира Малика) // Українська мова в юриспруденції: стан, проблеми, перспективи: матеріали XV Всеукраїнської науково-практичної конференції з проблем розвитку та функціонування державної мови, 28 листопада 2019 р. – Київ, 2019. – Ч. 1. – С. 106-109.
6. Конончук Т.І. Право на життя в лексичній структурі тексту (за романом «Жовтий князь» Василя Барки) // Українська мова в юриспруденції: стан, проблеми, перспективи: матеріали XII Всеукраїнської науково-практичної конференції з проблем розвитку та

функціонування державної мови. Київ, Академія внутрішніх справ. 30 листопада 2016 р. – С. 185-188.

7. Конончук Т. Функціонування правової лексики в автобіографічному тексті (за повістю «Три вироки» Й. Бондаренка // Українська мова в юриспруденції: стан, проблеми, перспективи: матеріали XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції з проблем розвитку та функціонування державної мови, 30 листопада 2017 р. – Київ, 2017. – Ч. 1. – С. 178-181.

8. Конончук Т.І. Юриспруденція і мистецтво в житті й діяльності Петра Редькіна та Леоніда Позена // Матеріали XVI Міжнародного наукового семінара «Українці в державному апараті Росії (XVIII- поч. XX в.)», 29-30 вересня 2016 г. / Під загальною ред. Т.Н.Лебединської, В.П.Леонова. – Санкт-Петербург, 2016. – С.136-149.

9. Литвин Т. Можливості судово-лінгвістичної експертизи на початку XXI ст. // Право України. – 2001. - №1. – С. 110-113.

10. Литвин Т.В. Судово-лінгвістична експертиза усних повідомлень // Вісник Львівського інституту внутрішніх справ. – 2001. - №1. – С. 268-272.

11. Навчально-методичний комплекс з курсу «Правова термінологія» / Уклад. Л.В.Наумовська. – Київ: Інститут адвокатури при КНУ ім. Тараса Шевченка, 2001. – 63 с.

12. Онуфрієнко Г.С. Мова юридичного фаху в науково-дослідній діяльності: програма спеціального курсу для слухачів магістратури / ЗЮІ МВС України. – Запоріжжя, 2002.

13. Право і лінгвістика: матеріали II міжнародної науково-практичної конференції, Сімферополь – Ялта, 23-26 вересня 2004 р.: у 2 ч. – Сімферополь: ДОЛЯ, 2004.

14. Прадід Ю.Ф. Юридична лінгвістика (проблематика досліджень) // Мовознавство. – 2002. - № 4-5. – С. 21-25.

15. Українська мова в юриспруденції: стан, проблеми, перспективи: матеріали міжвузівських науково-практичних конференцій з проблем розвитку та функціонування державної мови, присвячених Дню писемності та мови. – Київ: Київський національний університет внутрішніх справ, 2006- 2019.

16. Шило Н. Російсько-український словник: термінологічна лексика. – Київ: Просвіта, 2004. – 212 с.

Словники

1. Бурячок А.А. Правописний словник імен та найпоширеніших прізвищ. – Київ, 1996.
2. Кельман М.С. Словник термінів та визначень з курсу правознавства. – Львів, 1999. – 54 с.
3. Словник іншомовних слів / Уклад. С.М.Морозов, Л.М.Шкарапута. – Київ, 2000.
4. Словник української мови: В 11 т. – Київ, 1970-1980.
5. Токарська А.С. Довідник з фахового мовлення для працівників правоохоронних органів. – Львів, 1999.

16. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. litopys.org.ua/ohukr/ohu24.htm – Словничок правничої мови. Іван Огієнко.
2. eurocourt.in.ua/About.asp – Практика Європейського суду з прав людини. Рішення. Коментарі.
3. <http://maidan.org.ua/arch/mova/1274849373.html> - Українські науково-термінологічні словники, знищені в 1933 р.

Українська правнича мова
Робоча програма навчальної дисципліни

Затверджена на засіданні кафедри української філології та суспільних наук
Протокол № 1 від 3 вересня 2020 року